

3. Шапаренко І.Є. Біомеханіка: навчальна програма. Полтава: ПНПУ імені В.Г.Короленка. 2022. 12 с.

ФОРМУВАННЯМ ТА УСПІШНЕ ФУНКЦІОНУВАННЯ НАУКОВИХ ШКІЛ У ПРОЦЕС РОЗВИТКУ ОСВІТИ МАЙБУТНЬОГО

*Шарлай Н.М., Соколенко В.М., Єрошенко Г.А.,
Тончева К.Д., Григоренко А.С.
Полтава, Україна*

Національна система освіти на сучасному етапі розвитку України з метою підготовки до продуктивної інтелектуально-виробничої діяльності в суспільстві та забезпечення вільної адаптації до самостійного життя повинна збагачувати молодь необхідними знаннями. Нова освітня політика молодшої української держави має широко використовувати не лише сучасні інноваційні навчально-виховні технології, часто створені на базі досвіду зарубіжних освітніх та наукових шкіл, а також проводити розробку більш ефективних педагогічних технологій і експериментальних моделей та методик на базі вже існуючого, але не актуалізованого досвіду передових науковців та педагогів-митців як минулого, так і сучасності. В Україні розвиток освіти зумовлений національною побудовою незалежної демократичної держави, використанням освітніх чинників, обґрунтованих у Законах України «Про інноваційну діяльність», «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про наукову та науково-технічну діяльність». Національна доктрина розвитку освіти, «Основи законодавства про охорону здоров'я» [1] акцентують увагу на доцільній необхідності вивчення педагогічного досвіду й здобутків сучасності та їхньої інтеграції у процес розвитку освіти майбутнього.

Українська школа повинна гармонійно поєднувати загальнолюдські цінності й ідеали, традиції вітчизняної і світової педагогічної науки. Вивчення досвіду має особливе значення для становлення теорії і практики сучасної школи, оскільки парадигма освіти й виховання потребує критичного осмислення історичної спадщини. Аналіз праць і життєвого шляху педагогів, письменників, громадських діячів, учених, які зробили вагомий внесок у вітчизняну педагогіку, залишається надзвичайно актуальним для розвитку педагогічної науки. У цьому напрямі активізуються наукові пошуки в Україні. Усе частіше науковці, звертаючись до історичного досвіду, науково-педагогічної спадщини, наукових концепцій педагогів від освіти та науки, намагаються дати відповідь на запити навчально-виховного процесу сьогодення. Проводяться ґрунтовні дослідження їхньої діяльності з метою виявлення та втілення провідних ідей попередників у сучасний освітній простір.

Підготовка молодих науковців у наукових школах є ефективною педагогічною технологією, яка відповідає сучасним вимогам розбудови національної освіти і науки. Наукова школа є ефективною моделлю освіти, яка транслює, крім суто наукового змісту, культурні норми і цінності від

старшого покоління до молодшого. Питання, пов'язані з формуванням та успішним функціонуванням наукових шкіл, їх внеском у вітчизняну та світову науку набувають особливого значення. Саме наукова школа є таким науково-освітнім середовищем, де «виростають» нові наукові кадри. Передача нагромадженого в школах досвіду, методів та стилю керівництва науковими колективами, створення в них здорового мікроклімату та моральних принципів, високого стандарту досліджень сприятиме успішному вирішенню завдань, поставлених питань перед наукою [2].

Найважливіші фактори формування наукової школи: знайти, сформувати свій, авторський напрям і методи творчої діяльності; діяти цілеспрямовано і послідовно; навчати учнів в процесі спільної практичної, дослідницької роботи в науковому колективі.

Учені, що визначають школу як науковий напрямок, акцентують увагу на характерних властивостях, необхідності об'єднання групи учнів, однодумців, чийось послідовників на основі спільних поглядів, принципів, функція яких полягає у виробленні й теоретичній систематизації знань в окремій науковій галузі. Наукова школа є неформальним творчим об'єднанням дослідників різних поколінь, поєднаних загальною програмою і стилем дослідницької роботи, що діють під керівництвом лідера. Таке об'єднання однодумців опрацьовує важливі для суспільства проблеми під керівництвом відомого в певній галузі дослідника, має теоретичні і практичні результати діяльності, що визнаються в науковій спільноті.

Отже, наукові школи повинні характеризувати творчу атмосферу наукового дослідження, обстановку безперервного вільного наукового спілкування, креативність, доброзичливість, відданість науці, науковий ентузіазм; гарантії реалізації та свободи у колективі в умовах наукової конкуренції; вимогливість до професійного відбору здобувачів.

Список використаних джерел:

1. Андрейцев В. Концепція законопроекту про наукові школи вчених. Вища школа. 2009. № 1. С. 23–48.
2. Шарлай Н. М. Наукові школи О. О. Богомольця, їх вклад у розвиток вітчизняної та світової науки. *Labyrinths of Reality : Collection of scientific works (based on materials of the VIII International scientific and practical conference (April 29–30, 2020) / Edited by M. A. Zhurba. Montreal : СРМ «ASF», 2020. Issue 3 (8). P. 99–101.*